

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 Rs 552399 23 Rev
Sarajevo, 08.02.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Zlate Džafić kao predsjednice vijeća, Emine Hulusija i dr.sc. Danice Šain, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice T.S. iz I.N.S..., zastupane po punomoćniku Plećan Asifu, advokatu iz Sarajeva, protiv tuženog „SIEMENS“ d.o.o. Sarajevo u likvidaciji, ul. Zmaja od Bosne br. 7, zastupan po likvidatoru Begić Emiru i advokatu Nedžidi Salihović-Whalen, advokatu iz Sarajeva, radi otkaza i isplate potraživanja iz radnog odnosa, v.sp. 10.500,00 KM, odlučujući o reviziji tužiteljice protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 Rs 552399 19 Rsž od 11.01.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 08.02.2024. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbijaju se zahtjevi parničnih stranaka za naknadu troškova revizijskog postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 Rs 552399 16 Rs od 07.05.2018. godine tužiteljica je odbijena u cijelosti sa tužbenim zahtjevom kojim je tražila da se poništi kao nezakonito Rješenje o prestanku radnog odnosa, broj: 0100/347/15 od 23.10.2015. godine, Odluka o jednostranom raskidu ugovora o radu, broj: 0100/346/15 od 19.10.2015. godine, rješenje o ispravci rješenja o prestanku radnog odnosa, broj: 0100/388/15 od 21.12.2015. godine i Odgovor na dopis od 24.11.2015. godine kojom se odbija zahtjev za zaštitu odnosno ostvarivanje prava tužitelja, doneseni od strane tužene, te da se naloži tuženom da uspostavi radnopravni status tužiteljice na poslovima Referent za računovodstvo, počev od 06.11.2015. godine, pa nadalje, u roku od 15 dana, da se obaveže tuženi da tužiteljici na ime neisplaćenih naknada plaća za period od 06.11.2015. godine do 30.04.2017. godine isplati iznos od 31.387,86 KM, sa zakonskom kamatom počev od 01.05.2017. godine, pa do isplate, u roku od 15 dana, da se obaveže tuženi da za tužiteljicu obračuna i uplati obavezne doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje u iznosu od 10.461,57 KM za period od 06.11.2015. godine do 30.04.2017. godine u roku od 15 dana, kao i da se obaveže tuženi da plati troškove parničnog postupka.

Obavezana je tužiteljica da isplati tuženom na ime troškova postupka iznos od 3.591,90 KM, sve u roku od 15 dana pod prijetnjom izvršenja.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 Rs 552399 19 Rsž od 11.01.2023. godine žalba tužiteljice i tuženog su odbijene kao neosnovane i prvostepena presuda potvrđena.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužiteljica pobija drugostepenu presudu zbog pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači tako što će se usvojiti tužbeni zahtjev u cijelosti, uz naknadu ukupnih troškova postupka.

Zahtijeva naknadu troškova za sastav revizije po punomoćniku advokatu u iznosu od 1.263,60 KM.

U odgovoru na reviziju tuženi, osporavajući njenu dopuštenost i osnovanost, predlaže da se revizija odbaci kao nedozvoljena ili odbije kao neosnovana. Potražuje troškove za sastav odgovora na reviziju.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga iz revizije i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 241. Zakona o parničnom postupku (Službene novine F BiH broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15 - u daljem tekstu ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga.

Revizija je dozvoljena ali nije osnovana.

Odredbom člana 237. stav 2. Zakona o parničnom postupku F BiH¹ (dalje: ZPP), propisano je da revizija nije dopuštena ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi iznos od 30.000,00 KM, a stavom 3. istog člana, da izuzetno Vrhovni sud Federacije BiH može dopustiti reviziju u svim predmetima, ako ocijeni da bi odlučivanje o reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima.

U konkretnom slučaju vrijednost pobijanog dijela drugostepene presude, u pravomoćno odbijajućem dijelu zahtjeva kojeg revidira tužiteljica prelazi iznos od 30.000,00 KM, iz razloga što je tužiteljica obuhvatila više tužbenih zahtjeva od kojih nenovčani zahtjev za poništenje kao nezakonitog rješenja o prestanku radnog odnosa i novčani zahtjev za isplatu naknada plaća i uplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje. U odnosu na nenovčani zahtjev za ocjenu prava na izjavljivanje revizije mjerodavna je vrijednost predmeta spora koju je tužiteljica u svojoj tužbi naznačila (član 53. stav 2. tačka 5. i član 316. stav 1. u vezi sa članom 321. stav 2. ZPP-a) odnosno za novčani dio pobijani dio pravomoćne presude (čl. 237. st. 2. ZPP-a). U svojoj tužbi tužiteljica je označila vrijednost predmeta spora (10.500,00 KM), koji kada se sabere sa određenim novčanim iznosom naknade koju potražuje (neisplaćena naknada plaće od 31.387,86 KM i uplata doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje u iznosu od 10.461,57 KM) dobije se vrijednost predmeta spora u odbijajućem dijelu zahtjeva tužiteljice koji prelazi iznos propisan članom 237. stav 2. ZPP, pa revizija sa stanovišta navedenih odredbi je dozvoljena (stav zauzet na sjednici Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda F BiH od 22.12.2022. godine) suprotno stanovištu tuženog.

Predmet spora je zahtjev tužiteljice za poništenje odluka tuženog o prestanku radnog odnosa, uspostava radnopravnog statusa sa isplatom naknade plaće i doprinosa.

Iz činjeničnih utvrđenja nižestepenog suda proizilazi da je tužiteljica bila u radnom odnosu kod tuženog na neodređeno vrijeme na radnom mjestu referent za računovodstvo, a ugovor o radu joj je otkazan iz ekonomskih, tehničkih ili organizacijskih razloga rješenjem broj 0100/347/15 od 23.10.2015. godine. Tuženi je donio odluku br. UO-0100/262-15 od dana 22.07.2015. godine, temeljem člana 14. i 25. Statuta Društva Simens d.o.o. Sarajevo o internoj reorganizaciji i ukidanju radnih mjesta i ova odluka Društva je predstavljena kao implementacija globalnog korporativnog projekta koji obuhvata organizaciono povezivanje i centralizaciju dijela finansijskih i računovodstvenih funkcija, što je dovelo do prestanka potreba obavljanja dijela operativnih poslovnih aktivnosti na nivou Društva. Prema odluci interna reorganizacija poslovanja se provodi u cilju efikasnije organizacije poslovanja i optimalnog korištenja resursa Simens korporacije, kojoj i Društvo pripada uzimajući u obzir i potrebe poslovanja samog Društva na lokalnom tržištu u BiH i ekonomskog stanja na

¹ „Službene novine FBiH” br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

Evropskom i globalnom tržištu i uticaj istog kako na društvo tako i na Korporaciju Siemens i Dio operativnih aktivnosti Centralne službe računovodstva i kontrolinga prenosi se na Siemens SFF Siemens – Siemens Financial Sharedservise Central u Republici Češkoj, odakle će se obavljati tekući računovodstveni poslovi za društvo. Kao posljedica organizacionih promjena je ukidanje dva radna mjesta u Centralnoj službi računovodstva i kontrolinga i to radnog mjesta specijalist za računovodstvo i radno mjesto referent za računovodstvo i smanjenje ukupnog broja zaposlenika za 3, bez mogućnosti da zaposleni na tim mjestima budu zbrinuti na neki od načina prema Zakonu. Tuženi nema formirano vijeće uposlenika, a sindikat je dana 13.10.2015. godine upravi društva dao suglasnost na odluku o prestanku radnog odnosa iz ekonomskih i organizacionih razloga uz isplatu obostrano dogovorene otpremnine tužiteljici.

Prvostepeni sud je kod ovako utvrđenih činjenica, a pozivom na odredbe člana 96. i 114. Zakona o radu², odbio tužbeni zahtjev, zaključujući da je tuženi postupao u skladu sa navedenim odredbama, te da je dokazao otkazni razlog.

U odnosu na sporno pitanje koji se Zakon o radu ima primijeniti u konkretnoj pravnoj stvari, pravilan je stav drugostepenog suda da cijeneći presudu Ustavnog suda Federacije BiH U-29/15 od 17.02.2016. godine, ista se ima primijeniti retroaktivno na sve situacije koje su proizašle iz takvih pravnih odnosa, pa i iz konkretne kada je utvrđeno da Zakon o radu iz 2015. godine nije donesen u pravilnoj proceduri i da se trebao primjeniti raniji Zakon o radu³. Ovo iz razloga što cijeneći i presudu U-20/22 od 27.06.2022. godine, Ustavni sud Federacije BiH se izjasnio da se u odnosu na postupke koji su u toku pred redovnim sudovima u bilo kojoj fazi sudskog postupka, od dana objave, imaju primijeniti na način da se takav propis, zakon ili pojedina odredba ne primjenjuju u redovnim sudskim postupcima, odnosno odluka Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine ima retroaktivno dejstvo na sudske postupke koji su u toku (član 40. stav 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine⁴).

Pravilno je drugostepeni sud primijenio materijalno pravo – odredbe člana 87. stav 1. tačka 1. i člana 64. Zakona o radu, te člana 26. i 31. Zakona o vijeću uposlenika FBiH, kada je odbio žalbu tužiteljice protiv odluke o odbijanju tužbenog zahtjeva.

Odredbom člana 87. stav 1. tč. 1. Zakona o radu propisano je da poslodavac može otkazati ugovor o radu zaposleniku uz propisani otkazni rok ako je takav otkaz opravdan iz ekonomskih, tehničkih ili organizacijskih razloga, dok je stavom 2. istog člana propisano da poslodavac može otkazati ugovor o radu u slučajevima iz stav 1. ovog člana ako se, s obzirom na veličinu kapacitet i ekonomsko stanje poslodavca i mogućnosti zaposlenika, ne može osnovano očekivati od poslodavca da zaposli zaposlenika na druge poslove ili da ga obrazuje odnosno osposobi za rad na drugim poslovima.

Naime, iz činjeničnih utvrđenja nižestepenih sudova, proizlazi da je odluka tuženog kojom je tužiteljici otkazan ugovor o radu donesena iz organizacijskih razloga smanjenja ukupnog broja zaposlenika tj. zbog ukidanja dva radna mjesta u centralnoj službi računovodstva i to radnog mjesta referenta za računovodstvo koje poslove je obavljala tužiteljica a na osnovu zaključenog ugovora o radu na neodređeno vrijeme.

Tužiteljica je smatrala da je tuženi povrijedio odredbu člana 99. stav. 3 a u vezi sa članom 98. Zakona o radu jer je primio drugu zaposlenicu na radno mjesto finansijskog knjigovođe.

² Sl. novine FBiH, broj 62/15 od 12.8.2015. godine

³ Sl. novine F BiH broj 43/99, 32/00 i 29/03

⁴ Sl. novine F BiH broj: 40/10 i 18/16

Međutim, kako je utvrđeno da je 01.07.2015. godine zaključen ugovor o radu na određeno vrijeme sa zaposlenicom E.T. koja ima visoku stručnu spremu, dakle, ne radi se o zaposlenici sa istim kvalifikacijama i stepenom stručne spreml, a ugovor je zaključen prije nego što je tužiteljici otkazan ugovor o radu 23.10.2015. godine, tada nema povrede navedene odredbe koja obavezuje poslodavca da ako u periodu od godinu dana namjerava da zaposli radnike sa istim kvalifikacijama i stepenom stručne spreml ili na istom radnom mjestu, da mora ponuditi zaposlenje onim radnicima čiji su ugovori o radu otkazani.

Suprotno stanovištu revizije, nije povrijeđena ni odredba člana 65. stav 1. i 2. Zakona o radu zato što je otkaz tužiteljici dat za vrijeme dok se nalazila na bolovanju, jer u smislu odredbe člana 64. ovog zakona samo zaposleniku koji je pretrpio povredu na radu ili je obolio od profesionalne bolesti poslodavac ne može otkazati ugovor o radu, a takvu zaštitu zaposlenicima koji su na bolovanju zbog bolesti ne daje navedena odredba. Nadalje, odredba člana 65. Zakona o radu pruža zaštitu zaposleniku da bolest ne može štetno uticati na ostvarivanje prava zaposlenika iz radnog odnosa, međutim time nije isključena mogućnost otkazivanja ugovora o radu dok su na bolovanju, samo ne može biti opravdan razloga za otkaz privremena spriječenost za rad zbog bolesti, kako to sada i izričito reguliše odredba čl. 98. stav. 1. tač. a sada važećeg Zakona o radu.

Nisu povrijeđene ni odredbe člana 26. i 31. stav. 3. Zakona o vijeću uposlenika FBiH⁵, jer kod utvrđenja da kod tuženog nije formirano vijeće uposlenika, da je sindikat dao saglasnost na otkaz ugovora o radu tužiteljici kao zaposlenici starijoj od 50 godina (za koja utvrđenja je ovaj sud vezan shodno čl. 240. stav. 2. ZPP), tada je pravilan zaključak drugostepenog suda da odluka o otkazu ugovora o radu tužiteljici nije donesena suprotno obavezi konsultiranja sa vijećem uposlenika, odnosno sindikatom.

Kako u nižestepenom postupku nije utvrđeno da je kod tužiteljice utvrđena II kategorija invalidnosti, to se revizija nepotrebno bavi pravima radnika kao osiguranika na prekvalifikaciju, odnosno dokvalifikaciju i raspoređivanje na drugi odgovarajući posao u smislu Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju FBiH.

Ostali revizijski prigovori nisu od odlučnog značaja za donošenje odluke u ovoj pravnoj stvari (član 231. u vezi sa članom 253. ZPP), pa ih sud kao takve nije posebno ni obrazlagao. Iz navedenih razloga nižestepeni sudovi su pravilno odlučili o tužbenom zahtjevu zbog čega je primjenom odredbe iz člana 248. ZPP revizija tužiteljice odbijena.

Odluka o troškovima revizijskog postupka je donesena na osnovu člana 397. stav 1., u vezi sa odredbama člana 383. ZPP-a jer tužiteljica nije uspjela sa revizijom, pri čemu je ocijenjeno da troškovi tuženog u vidu odgovora na reviziju nisu bili potrebni za vođenje parnice.

Predsjednica vijeća
Zlata Džafić, s.r.

⁵ («Sl.novine FBiH» broj 38/04)